Vlaamse Regering

DE VLAAMSE MINISTER VAN BINNENLAND, STEDEN- & PLATTELANDSBELEID, SAMENLEVEN, INTEGRATIE & INBURGERING, BESTUURSZAKEN, SOCIALE ECONOMIE EN ZEEVISSERIJ,
DE VLAAMSE MINISTER VAN MOBILITEIT, OPENBARE WERKEN, HAVENS EN SPORT

NOTA AAN DE VLAAMSE REGERING

Betreft: **- Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van een definitieve afwijking op de principes van regioconform samenwerken aan de burensportdienst Sport Overleg Kust**
- Definitieve goedkeuring

Samenvatting
De Vlaamse Regering beslist om een definitieve afwijking op de principes van regioconform samenwerken toe te staan aan de burensportdienst Sport Overleg Kust voor het thema sport.
Deze samenwerking verenigt de tien kustgemeenten over de grenzen van drie referentieregio's heen. De uitzonderlijke landschappelijke, functionele en sportieve samenhang van de kustgemeenten, de meer dan veertig jaar opgebouwde samenwerking en het ontbreken van een gelijkwaardig regioconform alternatief overtuigen de Vlaamse Regering.

1 SITUERING

A. BELEIDSVELD/BELEIDSDOELSTELLING

Beleidsdomein:
- Kanselarij, Bestuur, Buitenlandse Zaken en Justitie
- Cultuur, Jeugd, Sport en Media

Beleidsveld:
- Binnenlands Bestuur en Stedenbeleid
- Sport

Inhoudelijk structuurelement:
- Binnenlands Bestuur
- Sport voor allen

Beleidsdoelstelling(en):
- Het Vlaamse Regeerakkoord en de beleidsnota Binnenlands Bestuur 2024-2029 stellen dat de Vlaamse Regering erkent dat ook in de toekomst intergemeentelijke samenwerking cruciaal zal blijven voor een efficiënte en effectieve dienstverlening aan de burger. De meer dan 2000 samenwerkingsverbanden en andere verzelfstandigde entiteiten vormen vandaag nog te veel een ondoorzichtig geheel aan overheidsstructuren. De Vlaamse Regering wenst via de

referentieregio's het aantal gemeentelijke tussenstructuren af te bouwen zonder dat deze referentieregio's evolueren tot een nieuwe bestuurslaag.
- Het beleidsveld sport investeert in intergemeentelijke samenwerkingen in de sportsector die projecten met een bovenlokale uitstraling uitvoeren. Sport Vlaanderen doet dat aan de hand van een jaarlijks subsidiereglement. Vanaf 2027 wordt regioconformiteit als subsidievoorwaarde opgenomen in dit subsidiereglement voor bovenlokale projectondersteuning.

B. VORIGE BESLISSINGEN EN ADVIEZEN

Wetgevingstechnisch en taaladvies
Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering betreft een ontwerp van besluit dat meer dan eens in dezelfde vorm terugkeert en dus geen wetgevingstechnisch en taalkundig advies vereist. Bij de opmaak van het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering werd rekening gehouden met het wetgevingstechnisch en taalkundig advies nr. 2023/250 van 8 juni 2023 dat in een soortgelijk dossier gegeven werd.

Advies Inspectie van Financiën
Het gunstig advies TB/2026004217 van de Inspectie van Financiën werd verleend op 22 oktober 2026. Het vermeldt dat het begrotingsakkoord niet vereist is.

2 INHOUD

A. ALGEMENE TOELICHTING

Algemene beleidsdoelstelling
De afbakening van de referentieregio's en de principes van regioconform samenwerken zijn verankerd in het decreet van 3 februari 2023 over regiovorming en tot wijziging van het decreet van 22 december 2017 over het lokaal bestuur, hierna het Regiodecreet genoemd.

Het Regiodecreet is niet rechtstreeks van toepassing op intergemeentelijke samenwerkingen in de sportsector. In de kadernota regiovorming van 12 maart 2021 (VR 2021 1203 DOC.0187) – waarop het Regiodecreet gebaseerd is – heeft de Vlaamse Regering afgesproken dat 'de intergemeentelijke samenwerking voor bovenlokaal sportbeleid' binnen het toepassingsgebied van de regiovorming valt omdat het om een vanuit Vlaanderen gestimuleerde samenwerking gaat. Concreet werd bepaald dat nieuwe samenwerkingsverbanden meteen gealigneerd werden met de referentieregio's; bestaande samenwerkingsverbanden dienden tegen 1 januari 2025 gealigneerd te worden.

In een beslissing van 19 april 2024 keurde de Vlaamse Regering voor de intergemeentelijke samenwerking voor bovenlokaal sportbeleid een uitstel tot 1 januari 2027 goed (VR 2024 1904 DOC.00475).

De regioconformiteit in de zin van het Regiodecreet wordt als subsidievoorwaarde ingeschreven in het jaarlijkse subsidiereglement voor bovenlokale projectondersteuning vanaf 2027. Gemeenten dienen hun intergemeentelijke samenwerkingsverbanden te organiseren binnen de grenzen van hun referentieregio. Samenwerkingsverbanden passen binnen de grenzen van een referentieregio of vallen ermee samen. Onder bepaalde voorwaarden is supraregionale samenwerking mogelijk.

De Vlaamse Regering kan een tijdelijke of definitieve afwijking op de principes van regioconform samenwerken toekennen als een samenwerkingsverband daartoe een aanvraag indient.

Aanvraagdossiers, goedgekeurd door het bevoegde orgaan van het samenwerkingsverband, kunnen via mail ingediend worden bij Sport Vlaanderen.

Behandeling individuele afwijkingsaanvraag – uitzondering op principes van regiovorming

De Vlaamse Regering en het Vlaams Parlement zetten in op regiovorming. Het toepassingsgebied, de principes en de werking van de regiovorming liggen vast in het Regiodecreet van 3 februari 2023. Deze principes werden ook verankerd in de sectorale regelgevingen.

De regiovorming houdt een proces in waarbij samenwerkingsverbanden qua werkingsgebied afgestemd worden op de referentieregio's, zodat binnen die regio's de huidige verrommeling plaats kan maken voor minder tussenstructuren, minder mandaten, meer transparantie en meer daadkracht. Zo zorgt regiovorming voor efficiëntiewinst. Bovendien faciliteert en stimuleert de regiovorming ook de samenwerking met een strategisch karakter binnen eenzelfde referentieregio.

De intergemeentelijke samenwerkingsverbanden moeten zich organiseren volgens de principes van regiovorming, wat betekent dat het samenwerkingsverband moet vallen binnen of moet samenvallen met de grenzen van de referentieregio. Dat is het principe waaraan iedere gemeente en ieder intergemeentelijk samenwerkingsverband moet voldoen. De algemene conformeringsdatum werd vastgesteld op uiterlijk 1 januari 2031. Voor de intergemeentelijke samenwerkingen voor sport geldt de termijn van uiterlijk 1 januari 2027.

Toch zijn hierop individuele uitzonderingen mogelijk die door de Vlaamse Regering toegestaan kunnen worden. Hiervoor voorziet het Regiodecreet van 3 februari 2023 in een procedure. Het intergemeentelijk samenwerkingsverband dat zich tijdelijk of definitief wil blijven organiseren over de grenzen van de referentieregio's heen, dient hiervoor een afwijkingsaanvraag in bij de Vlaamse Regering. Zij beslist of zij al dan niet een afwijking toekent.

De conformering aan de grenzen van de referentieregio's is de regel. De individuele afwijkingen hierop vormen de uitzondering.

De keuze om al dan niet een afwijking toe te kennen behoort tot de discretionaire bevoegdheid van de Vlaamse Regering. Zij weegt deze beslissing af tegen de doelstellingen van regiovorming en overige doelstellingen en engagementen van de Vlaamse Regering. Volgens de memorie van toelichting bij het Regiodecreet van 3 februari 2023 houdt de Vlaamse Regering rekening met de wenselijkheid van een conformering aan de referentieregio's gelet op het doel, het beleid en de dienstverlening naar de burgers van het samenwerkingsverband en zij respecteert hierbij het gelijkheidsbeginsel.

De tien kustgemeenten De Panne, Koksijde, Nieuwpoort, Middelkerke, Oostende, Bredene, De Haan, Blankenberge, Brugge en Knokke-Heist dienden op 4 augustus 2026 gezamenlijk een aanvraag in om voor het thema sport definitief af te wijken van de principes van regioconform samenwerken. De aanvraag heeft betrekking op de burensportdienst Sport Overleg Kust, een intergemeentelijk samenwerkingsverband dat is gebaseerd op een engagementsverklaring tussen de tien kustgemeenten. Ze bevat een motivering waarom hetzelfde doel niet kan worden bereikt binnen een regioconforme samenstelling en is door de schepenen van de tien kustgemeenten ondertekend. De aanvraag werd correct ingediend en is ontvankelijk.

De Vlaamse Regering onderzocht de afwijkingsaanvraag en beslist om aan Sport Overleg Kust voor het thema sport een definitieve afwijking van de principes van regioconform samenwerken toe te staan. Deze beslissing is gestoeld op de hiernavolgende motieven.

De Vlaamse Regering neemt in aanmerking dat Sport Overleg Kust sinds april 1985 een stabiel en duurzaam bovenlokaal netwerk vormt. De samenwerking wordt om de zes jaar bevestigd via een gezamenlijke engagementsverklaring, die het laatst werd vernieuwd op 4 juni 2025. De meer dan

veertig jaar opgebouwde werking getuigt van een structureel en breed gedragen partnerschap tussen de tien kustgemeenten.

De tien deelnemende gemeenten behoren volgens de afbakening van de referentieregio's tot de referentieregio's Westhoek, Middenkust en Brugge. De bestaande kustbrede samenwerking overschrijdt daardoor de grenzen van drie referentieregio's. De kust vormt evenwel door haar aaneengesloten kustlijn en de samenhang tussen zee, strand, duinen, toerisme, sport en recreatie een specifieke landschappelijke en functionele ruimte.

Die eigenheid sluit aan bij de kadernota regiovorming van 12 maart 2021, waarin wordt erkend dat de landschappelijke gegevenheid dominant kan zijn of dat een samenwerking gebonden kan zijn aan fysische en natuurlijke structuren. Het overleg tussen de kustgemeenten wordt daarbij uitdrukkelijk als voorbeeld vermeld. De kustbrede sportwerking geeft concreet invulling aan die landschappelijke en functionele samenhang.

Doordat alle tien kustgemeenten deelnemen aan Sport Overleg Kust, kunnen de gedeelde uitdagingen en kansen op het vlak van sport voor de hele kust gezamenlijk worden aangepakt.

Sport Overleg Kust realiseert aantoonbare bovenlokale meerwaarde door kennisdeling, expertise-uitwisseling, gezamenlijke sportpromotie en de organisatie van kustgebonden initiatieven. Het gaat onder meer om het Loopcriterium van de Kust, het Zeezwemcriterium van de Kust, kustmountainbikeroutes, sportstranden en gezamenlijke studie- en vormingsmomenten. De kustgemeenten hebben bovendien specifieke expertise opgebouwd rond sporten en bewegen in, op en langs zee, strand en duinen. Een opsplitsing over drie referentieregio's zou leiden tot verlies van synergie, versnippering van die expertise en een verzwakking van de gezamenlijke organisatiekracht en sportpromotie langs de volledige kustlijn. Hetzelfde doel kan daarom niet op gelijkwaardige wijze worden bereikt binnen een regioconforme samenstelling.

B. TOELICHTING BIJ DE ARTIKELEN

Artikel 1
Dit artikel bepaalt dat de burensportdienst Sport Overleg Kust voor de samenwerking tussen de gemeenten De Panne, Koksijde, Nieuwpoort, Middelkerke, Oostende, Bredene, De Haan, Blankenberge, Brugge en Knokke-Heist voor het thema sport een definitieve afwijking op de principes van regioconform samenwerken krijgt.

De Vlaamse Regering beslist hiermee dat Sport Overleg Kust voor onbepaalde tijd, en dus ook na 31 december 2026, over de grenzen van de afgebakende referentieregio's heen mag blijven samenwerken met de tien kustgemeenten. De kustbrede samenwerking hoeft bijgevolg niet te worden opgesplitst volgens de referentieregio's Westhoek, Middenkust en Brugge.

De motivering voor deze beslissing is terug te vinden in de aanhef en in de algemene toelichting van deze nota aan de Vlaamse Regering.

Artikel 2
Dit artikel behoeft geen verdere toelichting.

3 BESTUURLIJKE IMPACT

A. BUDGETTAIRE IMPACT VOOR DE VLAAMSE OVERHEID

Toelichting
Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering heeft geen budgettaire impact voor de Vlaamse overheid.

Inspectie van Financiën
Het gunstig advies TB/2026004217 van de Inspectie van Financiën werd verleend op 22 oktober 2026. Het vermeldt dat het begrotingsakkoord niet vereist is.

Begrotingsakkoord
Het begrotingsakkoord is niet vereist.

B. ESR-TOETS

Het ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering heeft geen meeruitgaven tot gevolg.

C. IMPACT OP HET PERSONEEL VAN DE VLAAMSE OVERHEID

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering heeft geen impact op het personeelsbestand van de Vlaamse overheid. Het laat ook de personeelsbudgetten ongemoeid.

Akkoord minister, bevoegd voor de bestuurszaken
Het akkoord van de Vlaamse minister, bevoegd voor de bestuurszaken, is niet vereist.

D. IMPACT OP DE LOKALE EN PROVINCIALE BESTUREN

Het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering heeft geen impact op het personeel, de werkingsuitgaven, investeringen, schulden en ontvangsten van de lokale en provinciale besturen.

Aan de burensportdienst Sport Overleg Kust wordt voor de samenwerking tussen de tien kustgemeenten een definitieve afwijking op de principes van regioconform samenwerken toegekend. De tijdelijke impact die veroorzaakt kan worden door de principes van regioconform samenwerken (vastgelegd in het Regiodecreet van 3 februari 2023) op de financiële en personele middelen van de lokale besturen, zal zich door de toekenning van de afwijking door de Vlaamse Regering niet voordoen.

4 VERDER TRAJECT

Een uittreksel van het bijgaande ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering wordt na de definitieve goedkeuring door de Vlaamse Regering ter publicatie in het Belgisch Staatsblad voorgelegd.

5 VOORSTEL VAN BESLISSING

De Vlaamse Regering beslist:

1° haar goedkeuring te geven aan het bijgaande ontwerpbesluit van de Vlaamse Regering tot toekenning van een definitieve afwijking op de principes van regioconform samenwerken aan de burensportdienst Sport Overleg Kust voor de samenwerking tussen de gemeenten De Panne, Koksijde, Nieuwpoort, Middelkerke, Oostende, Bredene, De Haan, Blankenberge, Brugge en Knokke-Heist voor het thema sport;
2° de Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Havens en Sport te gelasten het voormelde besluit van de Vlaamse Regering bij uittreksel te laten publiceren in het Belgisch Staatsblad.

De Vlaamse minister van Binnenland, Steden- & Plattelandsbeleid, Samenleven, Integratie & Inburgering, Bestuurszaken, Sociale Economie en Zeevisserij,

Hilde CREVITS

De Vlaamse minister van Mobiliteit, Openbare Werken, Havens en Sport,

Annick DE RIDDER

Bijlage:

- Ontwerp van besluit van de Vlaamse Regering
- Het advies van de Inspectie van Financiën